

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SEKCIA KONTROLY A INŠPEKČNEJ SLUŽBY

odbor inšpekčnej služby, 4. inšpekčné oddelenie
Kuzmányho č. 8, 041 02 Košice

ČVS: SKIS-25/IS-4-V-2010

Košice 3. 6. 2010

U Z N E S E N I E

Podľa § 197 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku trestné oznámenia občanov Mateja Čurka, [REDAKOVANÉ] a Ondreja Dostála, [REDAKOVANÉ] o podozrení z prečinu Zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a prečinu Všeobecné ohrozenie podľa § 285 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť policajt npráp. Ondrej Haničák, služobne zaradený ako psovod – pomocný pyrotechnik Oddelenia služobnej kynológie PZ Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Prešov, úradu hraničnej a cudzineckej polície služobného úradu MV SR tým spôsobom,

ž e

dňa 2.1.2010 počas výkonu štátnej služby na Oddelení hraničnej kontroly PZ Poprad – letisko v čase od 07:00 hod. do 19:00 hod. so zameraním na pyrotechnickú prehliadku batožín cestujúcich, potom ako v čase po 10:00 hod. pri výkone služobnej činnosti za účelom výcviku služobného psa počas vybavovania letu č. V5 8230 z Popradu do Dublinu umiestnil za nosný popruh plecniaka jedného z cestujúcich vzorku trhaviny Tvarex 4A o hmotnosti 100 g bez rozbušky, túto po ukončení výcviku z plecniaka zabudol vybrať napriek tomu, že ju služobný pes riadne detekoval, v dôsledku čoho došlo k vývozu zabudnutej vzorky trhaviny do zahraničia občanom Slovenskej republiky bez jeho vedomia, a uvedenú skutočnosť nenahlásil stálej službe OHK PZ Poprad – letisko, ani svojmu nadriadenému

o d m i e t a m, nakoľko nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku.

O d ô v o d n e n i e

Dňa 26.1.2010 bolo na 4.IO OIS SKIS MV SR z ÚJaKP Prezídia Policajného zboru Bratislava pod č.p.: PPZ-12/JKP-OJP-2010 doručené e-mailové podanie Mateja Čurka [REDAKOVANÉ], v ktorom oznamovateľ uvádza, že zavinením slovenskej polície SR boli cestujúci z Popradu do Dublinu vystavený nebezpečenstvu smrti a následne došlo k poškodeniu práv jedného z cestujúcich, ktorého írsky polícia po prilete zatkla, obmedzila ho na osobnej slobode, šikanovala a následne obvinila z terorizmu. Identické podanie Mateja Čurka, ním zaslané aj na Generálnu prokuratúru SR, bolo dňa 17.2.2010 doručené na 4. IO OIS SKIS MV SR z VOP Prešov spolu s podaním občana Ondreja Dostála, ktorí svoje podanie tak isto adresoval Generálnej prokuratúre SR. Oznámenia oboch občanov boli obsahovo zamerané na totožný skutok zo dňa 2.1.2010, ktorého sa mal dopustiť policajt RHaCP Prešov na letisku v Poprade, tým, že do batožiny cestujúceho vložil trhavinu, ktorú cestujúci bez svojho vedomia vyviezol pri odlete lietadla z Popradu do Dublinu. V podaniach sa občania odvolávali na informácie publikované v médiách.

V zmysle ustanovenia § 196 ods. 2 Tr. poriadku som pre objektívne posúdenie vecí do vyšetrovacieho spisu zabezpečil listinné materiály z kontroly vykonanej Oddelením kontroly štátnej služby Odboru kontroly SKIS MV SR, zameranej na zistenie postupov policajtov vykonávajúcich služobnú činnosť dňa 2.1.2010 na RHaCP Prešov a v súvislosti s vývozom vzorky trhaviny do zahraničia. Od výrobcu trhaviny Tvarex 4A som vyžiadal písomné odborné vyjadrenie k samotnej trhavine Tvarex 4A a k jej vlastnostiam. Z leteckého úradu Slovenskej republiky Bratislava som zabezpečil meteorologické a fyzikálne podmienky na letiskách v Poprade, v Dubline a v samotnom lietadle dňa 2.1.2010 spolu so záverečnou správou LÚ SR o odbornom vyšetrovaní mimoriadnej udalosti na letisku v Poprade zo dňa 2.1.2010. Z riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Prešov boli vyžiadané listinné materiály súvisiace s výkonom služby na Oddeleniach hraničnej kontroly, disciplinárny rozkaz riaditeľa Úradu hraničnej a cudzineckej polície MV SR o uložení disciplinárneho opatrenia npráp. Ondrejovi Haničákovi a Inštruktáž pred nástupom do služby dňa 2.1.2010

Súčasťou rozsiahleho materiálu zaslaného z Odboru kontroly SKIS MV SR Bratislava sú aj: záznam hlasovej komunikácie zo dňa 2.1.2010 na letisku v Poprade, vyjadrenie kapitána lietadla letu č. V5 8230 Poprad – Dublin, vyjadrenia npráp. Ondreja Haničáka referenta psovoda – pomocného pyrotechnika OHK Poprad – letisko, vedúceho operačného strediska Centra analýzy a strategického riadenia ÚHaCP Bratislava, riaditeľa OHK PZ Poprad – letisko, riaditeľa RHaCP Prešov, vedúceho Oddelenia služobnej kynológie PZ RHaCP Prešov a ďalších funkcionárov MV SR. Pod č.p.: PPZ-256/KEU-BA-EXP-2010 bolo dňa 14.1.2010 odvetvím pyrotechniky KEÚ PZ Bratislava vypracované Odborné stanovisko k trhavine Tvarex 4A. Výsledky vykonanej kontroly boli zhrnuté v Protokole o výsledku kontroly vypracovanom pod č.p.: SKIS-5-22/OK-K-2010 dňa 25.1.2010.

Zo zabezpečených listinných materiálov som zistil, že policajt npráp. Ondrej Haničák dňa 2.1.2010 pri výkone služobnej činnosti umiestnil dve pachové vzorky textilnej látky Aratex medzi batožinu cestujúcich a jednu vzorku skutočnej trhaviny Tvarex 4A za nosný popruh na zadnej strane jedného plecniaka čiernej farby. Pritom nedošlo k neoprávnenému zásahu do prepravovanej batožiny ani k neoprávnenému zásahu práva na súkromie majiteľa batožiny, pretože batožina nebola otvorená. Umiestnené pachové vzorky aj reálnu vzorku trhaviny pes riadne detekoval. Následne policajt odstránil iba dve pachové vzorky textilnej látky Aratex, umiestnené medzi batožinu, pričom zabudol odstrániť vzorku reálnej trhaviny, umiestnenú za popruh plecniaka. V čase, kedy policajt zistil, že v plecniaku zabudol vzorku trhaviny, boli už cestujúci v lietadle a toto malo naštartované vzletové motory. Dvere priestoru nákladky boli ešte otvorené, preto pribehol k lietadlu a snažil sa nájsť plecniak s trhavinou. To sa mu nepodarilo, preto v čase o 10:55 hod. o situácii informoval výpravňu. Následne telefonicky informoval aj riadiacu vežu letiska a uviedol, že nejde o atrapu, ale o skutočnú výbušninu, ktorá však bez iniciačného zariadenia nemôže vybuchnúť. Toto oznámenie urobil ešte v čase, kedy riadiaca veža a personál lietadla mohli zabrániť následne vzniknutej situácii. Zo zabezpečenej hlasovej komunikácie je zrejmé, že riadiaca veža síce podala informáciu pilotovi lietadla o zabudnutej vzorke výbuštiny, ale podala ju skreslene, pretože výbušninu označila ako atrapu. S uvedenými informáciami korešponduje aj vyjadrenie pilota, ktorý ani len netušil, že má v lietadle reálnu výbušninu. Kapitán lietadla pred priletom do Dublinu informoval Servisair Dublin, že má v batožinovom priestore atrapu slúžiacu na výcvik psov a na vyhľadanie výbušnín. Z dôvodu prevádzkových problémov spoločnosti Servisair došlo k oneskoreniu vykladania batožiny z lietadla, preto bol tento čas využitý na dohľad počas vykládky batožiny a poskytnutím pomoci pri hľadaní zabudnutej vzorky. Výsledok bol však negatívny, pretože vzorku sa nepodarilo nájsť. Policajt aj po odlete lietadla do Dublinu hľadal vzorku výbuštiny na letisku v domnienke, že táto vypadla pri

manipulácii s batožinou. Ani sám si nevedel logicky vysvetliť, prečo o strate vzorky neinformoval svojich nadriadených.

Z odborného stanoviska KEÚ PZ Bratislava vypracovaného dňa 14.1.2010 vyplýva, že výbušnina Tvarex 4A bola vyrábaná tak, aby bola bezpečná pri manipulácii, preprave a skladovaní. Je bezpečná pri bežnej manipulácii, je možné ju tvarovať a deliť na menšie časti. Pri bežnom zapálení plameňom nedochádza k jej výbuchu, iba k zhoreniu. K výbuchu môže dôjsť iniciovaním detonačnou vlnou, alebo prudkým ohrevom nad 200°C. Preprava vzorky v batožinovom priestore lietadla nepredstavovala žiadne ohrozenie života, zdravia ani majetku cestujúcich, pričom trhavinu je možné bezpečne použiť v rozmedzí teplotného intervalu od -30°C do +60°C. S týmto vyjadrením korešponduje aj písomné vyjadrenie výrobcu trhaviny Tvarex 4A zo dňa 10.5.2010, v ktorom je uvedené, že ak považujeme za bežnú manipuláciu prenos, prevoz uloženie, uskladnenie a prepravu trhaviny v batožinovom priestore, tieto operácie nemôžu spôsobiť jej iniciáciu a následnú explóziu. Dňa 2.1.2010 bola teplota na letisku v Poprade v čase o 11:00 UTC (12:00 hod. stredoeurópskeho času) +1°C, tlak 999 hPa, v Dubline bola teplota o 13:30 UTC (14:30 hod. stredoeurópskeho času) +1°C a tlak 1017 hPa. Teplota v batožinovom priestore lietadla je počas letu v lietadle Boeing B737-400 podobná teplote v priestore pre cestujúcich, teda v rozmedzí teplôt od 18°C do 24°C. Berúc do úvahy vyššie uvedené fakty je možné konštatovať, že ani tieto fyzikálne vplyvy vonkajšieho prostredia a prostredia samotného lietadla, nemohli žiadnym spôsobom ovplyvniť fyzikálno-chemické vlastnosti prepravovanej trhaviny, tak aby táto predstavovala pre pasažierov a posádku lietadla akékoľvek nebezpečenstvo.

V zmysle ustanovenia § 24 zákona č. 171/1993 Z. z. je policajt oprávnený pri zaistovaní bezpečnosti civilnej leteckej dopravy pred teroristickými útokmi okrem iného vykonať prehliadku batožiny, aby zistil, či osoby neprepravujú veci, ktoré by mohli byť použité na teroristický útok. V zmysle ods. 2 cit. ustanovenia vecou podľa ods. 1 sa rozumie najmä strelná, bodná, sečná zbraň, výbušnina, výbušný predmet alebo žieravina. Policajt vykonávajúci pyrotechnickú prehliadku je súčasne v zmysle § 31 zákona č. 171/1993 Z. z. aj určeným policajtom oprávneným držať, skladovať a používať nebezpečné látky a zakázané veci. Takými látkami a vecami sa okrem iného rozumie aj výbušniny a výbušné predmety. Pyrotechnickú činnosť v zmysle čl. 16 ods. 1 NMV SR č. 59/2001 o organizácii a vykonávaní pyrotechnickej činnosti, môže vykonávať len policajt, vojak a zamestnanec zdravotne a odborne spôsobilý. Psovod, ktorý absolvoval základný špeciálny kurz na vyhľadávanie výbušnín, musí absolvovať podľa funkčného zaradenia kurz na získanie odbornej spôsobilosti pyrotechnika. Npráp. Ondrej Haničák získal odbornosť pomocného pyrotechnika, čím je v zmysle čl. 18 ods. 1 cit. NMV SR oprávnený manipulovať s výbušninami a výbušnými predmetmi, vyhľadávať výbušniny, výbušné predmety a výbušné systémy a organizovať prvotné a neodkladné úkony.

Trestným činom je také zavinené konanie trestne zodpovednej osoby, ktorého znaky sú obsiahnuté v konkrétnej skutkovej podstate v Trestnom zákone. Aby došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu, musia byť naplnené všetky znaky skutkovej podstaty súčasne, inak nejde o trestný čin, aj keby išlo o protiprávne konanie. Základ trestnej zodpovednosti páchatel'a tvorí zavinenie, bez ktorého niet trestného činu ani trestu. Ide o obligatórny znak subjektívnej stránky trestného činu, vzťahujúci sa na všetky skutočnosti, tvoriace znaky skutkovej podstaty trestného činu, pričom musí existovať v čase činu.

Ustanovenie § 326 Tr. zákona chráni riadny výkon právomoci verejných činiteľov a práv a povinností fyzických a právnických osôb. Páchatel'om môže byť len verejný činiteľ. Pojem v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zaobstarat' sebe alebo inému neoprávnený prospech, vyjadruje pohnútku konania páchatel'a. Pre naplnenie tejto skutkovej podstaty sa zo strany páchatel'a vyžaduje úmyselné konanie.

Objektom trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 285 Tr. zákona je záujem na ochrane života, zdravia ľudí, alebo záujem na ochrane cudzieho majetku. Ide o ohrozovací trestný čin. Všeobecné nebezpečenstvo vznikne vtedy, ak všeobecne nebezpečným konaním nastane situácia, ktorá svojou povahou, rozsahom a intenzitou ohrozenia znamená nebezpečenstvo vzniku následkov spočívajúcich v ohrození chránených záujmov. Všeobecné nebezpečenstvo musí hroziť bezprostredne, čo znamená výrazné priblíženie sa k poruche. Ustanovenie § 285 Tr. zákona predpokladá nedbanlivosť, teda ľahšiu formu zavinenia, ako je úmysel. Pri nedbanlivostnom zavinení chýba zložka vôle, t. j., páchatel nechce spôsobiť následok ani nie je uzročený s tým, že ho spôsobí.

Ako z podaných oznámení, tak aj zo zabezpečených materiálov, som nezistil také skutočnosti, ktoré by zakladali naplnenie skutkovej podstaty prečinu Zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, prečinu Všeobecné ohrozenie podľa § 285 ods. 1 Tr. zákona, ani akéhokoľvek iného trestného činu. Kontrolnými orgánmi MV SR počas výkonu kontroly na RHaCP Prešov však boli zistené a konštatované nedostatky, ktorých sa npráp. Haničák dopustil počas výkonu služby dňa 2.1.2010. Tento svojím konaním porušil ustanovenie § 159 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z. z., podľa ktorého je policajt povinný konať tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví a majetku, ani k bezdôvodnému obohateniu. Ak hrozí škoda, je povinný na ňu upozorniť nadriadeného. Podľa ustanovenia § 165 zákona č. 73/1998 z. z. policajt zodpovedá za stratu služobnej rovnošaty a jej súčastí, výzbroje a iných predmetov, ktoré mu boli zverené. Tým, že npráp. Haničák nezabránil strate vzorky výbušniny Tvarex 4A, ktorá mu bola zverená, došlo z jeho strany k porušeniu tohto ustanovenia. Neoznámením uvedenej udalosti bezprostredne nadriadenému si zasa nesplnil základné povinnosti policajta podľa § 48 ods. 3 písm. a/ písm. c/ zákona č. 73/1998 Z. z., podľa ktorého je policajt povinný svedomito si plniť úlohy, ktoré sú mu uložené ústavou, ústavnými zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj úlohy uložené mu rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený a v zmysle ktorého je povinný oznámiť bezprostredne nadriadenému poruchy a nedostatky, ktoré ohrozujú alebo sťažujú výkon štátnej služby a hroziacu škodu. Týmto konaním sa policajt npráp. Haničák dopustil disciplinárneho previnenia v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 cit. zákona, za čo mu bol uložený trest - disciplinárne opatrenie podľa § 53 ods. 1 písm. c/ zákona č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov - zníženie hodnosti o jeden stupeň na dobu jedného roka. Rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 10.2.2010.

Keďže vykonaným preverovaním som nezistil skutočnosti oprávňujúce na postup podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku, rozhodol som tak, ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia a oznámenia Mateja Čurka a Ondreja Dostála o podozrení z prečinov Zneužívanie právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona a Všeobecné ohrozenie podľa § 285 ods. 1 Trestného zákona odmietam v zmysle ustanovenia § 197 ods. 1 písm. d/ Trestného poriadku.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať u vyšetrovateľa 4.IO OIS SKIS MV SR do 3 dní od jeho oznámenia. Sťažnosť nemá odkladný účinok.

Vyšetrovateľ PZ
mjr. Ing. Milan Škrinár